

**UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA**

DIPLOMSKO DELO

**USPEŠNOST SLOVENIJE PRI ČRPANJU SREDSTEV KOHEZIJSKE
POLITIKE EU**

Ljubljana, oktober 2010

ANDRIJANA JAKIMOVSKA

IZJAVA

Študentka Andrijana Jakimovska izjavljam, da sem avtorica te zaključne strokovne naloge, ki sem jo napisala pod mentorstvom dr. Sonje Šlander Wostner, in da dovolim njeno objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne _____ Podpis: _____

KAZALO

UVOD	1
1. KOHEZIJSKA POLITIKA EVROPSKE UNIJE.....	2
1.1. Cilji in sredstva kohezijske politike.....	2
1.1.1. Strukturni skladi EU.....	2
1.1.2. Kohezijski sklad	2
1.1.3. Cilji strukturne politike v proračunskem obdobju 2000-2006	2
1.1.4. Cilji strukturne politike v proračunskem obdobju 2007-2013	3
1.1.5 Bistvene novosti kohezijske politike v obdobju 2007-2013.....	3
1.2 Podlga za črpanje sredstev iz strukturnih skladov	4
1.3 Dejavniki uspešnosti črpanja sredstev EU.....	5
2. FINANČNA ANALIZA.....	5
2.1 Finančno izvajanje operativnih programov za programsko obdobje 2004 – 2006.....	5
2.2.Finančno izvajanje operativnih programov za programsko obdobje 2007 – 2013.....	7
2.3. Črpanje sredstev iz Kohezijskega sklada	9
2.4. Primer projekta	10
2.5. Doseganje pravila N+3/2 za sredstva kohezijske politike.....	11
3. STRUKTURNE POLITIKE DRŽAV ČLANIC EU.....	12
4. NETO FINANČNI POLOŽAJ SLOVENIJE.....	14
5. TEŽAVE NA STRANI DRŽAV ČLANIC.....	17
5.1. Ukrepi za pospešitev črpanja evropskih sredstev	17
SKLEP	18
Literatura in viri.....	21

KAZALO TABEL

<i>Tabela 1: Primerjava Kohezijske politike obdobja 2000- 2006 in 2007 – 2013: cilji in instrumenti</i>	4
<i>Tabela 2: Strukturna pomoč Sloveniji (2004 – 2006, v mio €)</i>	5
<i>Tabela 3: Primerjava črpanja sredstev strukturnih skladov po prednostnih nalogah</i>	6
<i>Tabela 4: Skupen pregled črpanje sredstev</i>	8
<i>Tabela 5: Črpanje sredstev Kohezijskega sklada do 31.12.2009</i>	10
<i>Tabela 6: Doseganje pravila N+3/2 za vsa sredstva kohezijske politike</i>	11
<i>Tabela 7: Črpanje sredstev iz strukturnih skladov novih držav članic v programskem obdobju 2004-2006 (plačila od EK; stanje do konca leta 2007 v milijonih evrov)</i>	13
<i>Tabela 8: Obseg dodeljenih sredstev Kohezijskega sklada novim državam članicam v obdobju 2004-2006 (v milijonih evrov)</i>	13
<i>Tabela 9: Medsebojna primerjava uspešnosti črpanja sredstev iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada skupaj (do konca leta 2007)</i>	14
<i>Tabela 10: Predvideni in dejanski neto finančni položaj Slovenije v EU v obdobju 2004–2006 (v milijonih evrov, tekoče cene</i>	15

KAZALO SLIK

<i>Slika 1: Skupen pregled črpanje sredstev</i>	6
<i>Slika 2: Skupen pregled črpanje sredstev</i>	9
<i>Slika 3: Doseganje pravila N+3/2 za vsa sredstva kohezijske politike</i>	12
<i>Slika 4: Uspešnost črpanja evropskih sredstev držav članic, v obdobju 2000-30.6.2009 (v odstotkih)</i>	16

SEZNAM KRATIC

EK	Evropska komisija
EKUJS	Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad
EPD	Enotni programski dokument
ESS	Evropski socialni sklad
ESRR	Evropski sklad za regionalni razvoj
EU	Evropska unija
FIUR	Finančni instrumenti za usmerjanje ribištva
KS	Kohezijski sklad
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
MzP	Ministrstvo za promet
OP	Operativni program
PN	Prednostna naloga
PO	Plačilni organ za strukturne sklade
SKP	Skupna kmetijska politika
SS	Strukturni sklad
SVLR	Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko
RS	Republika Slovenija
TP	Tehnična pomoč
ZZP	Zahtevak za povračilo

UVOD

Čeprav Evropska unija velja za eno od ekonomsko najrazvitejših območij, so po drugi strani razlike v razvitosti med njenimi članicami velike, še večje pa so te razlike med posameznimi regijami znotraj posameznih držav članic (Wostner, 2005, str. 29). Da bi zmanjšala obstoječe razlike in zagotovila trajnosten ter enakomeren razvoj vseh držav članic in njihovih regij, je EU oblikovala lastno regionalno politiko, katere del sta tudi strukturna in kohezijska politika. Za uresničitev teh ciljev je namenjenih skoraj 35 odstotkov vseh sredstev evropskega proračuna. EU pomaga tudi državam kandidatkam. Namen tovrstne pomoči je zmanjšanje njihovega zaostanka za državami članicami, povečanje konkurenčnosti in zmožnost preživetja teh držav v razmerah evropske konkurence. Tako je bila Slovenija od leta 1998 naprej upravičena do vrste različnih programov v okviru programske sheme Phare, ki predstavlja glavni finančni instrument predpristopne pomoči. V diplomskem delu sem se osredotočila na preučevanje izvajanja kohezijske politike EU v Republiki Sloveniji, da bi ugotovila, kako uspešno je bilo črpanje sredstev iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada, uspešnost črpanja RS pa sem zatem primerjala z uspešnostjo drugih novih držav članic (EU-10). Podatke za omenjeno raziskavo sem pridobila iz Letnih poročil izvajanja Enotnega programskega dokumenta RS in javno objavljenih podatkov Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (v nadaljevanju SVLR), objavljenih na njihovi internetni strani.

Diplomsko delo je poleg uvoda in sklepa sestavljeno iz petih poglavij.

- V prvem poglavju je definirana kohezijska politika EU, finančni instrumenti te politike ter cilji v programskem obdobju 2000-2006 in v programskem obdobju 2007-2013. Prikazani so strukturni skladi, kohezijski sklad, cilji in pobude skupnosti ter tudi razpoložljiva sredstva, namenjena izvajanju kohezijske politike.
- V drugem delu je predstavljena analiza črpanja sredstev glede na količino sredstev, ki jih je RS imela na razpolago, in koliko od teh razpoložljivih sredstev ji je dejansko uspelo pridobiti.
- V naslednjem poglavju je narejena primerjava med posameznimi državami kandidatkami glede uspešnosti pridobivanja sredstev.
- V četrtem poglavju se osredotočam na predvideni in dejanski neto finančni priliv sredstev iz skupnega proračuna EU v Slovenijo.
- V petem delu sem se osredotočila na probleme pri črpanju kohezijskih sredstev EU v državah prejemnicah in ukrepe za izboljšanje uspešnosti črpanja razpoložljivih evropskih sredstev v tekoči finančni perspektivi.

1. KOHEZIJSKA POLITIKA EVROPSKE UNIJE

1.1. Cilji in sredstva kohezijske politike

Kohezijska politika, ki se izvaja na področju celotne Evropske unije, izvira iz načela solidarnosti, saj se prispevki posameznih držav v evropski proračun porazdelijo v manj razvite regije (Mrak, et al., 2004, str. 29).

Glavna pokazatelja stopnje razvitosti regij sta višina bruto družbenega proizvoda (BDP) in stopnja brezposelnosti. Poleg omenjenih indikatorjev se pri podeljevanju teh sredstev upoštevajo tudi posamezne, specifične razvojne težave, kot so težavna mestna ali obrobna območja, ruralni ali industrijski predeli v regijah, ki so sicer v povprečju lahko dobro razvite.

Dokument, ki opredeljuje porabo strukturnih sredstev v R Sloveniji, je Enotni programski dokument.

1.1.1. Strukturni skladi EU

Strukturni skladi so finančni instrument EU za podporo državam članicam pri doseganju ciljev kohezijske politike. Ti cilji so: zmanjšati razlike v življenjskem standardu prebivalstva EU ter zmanjšati razlike v razvitosti med regijami. Poznamo štiri strukturne sklade: Evropski sklad za regionalni razvoj - ESRR, Evropski socialni sklad - ESS, Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad - EKUJS in Finančni instrumenti za usmerjanje ribištva - FIUR. Poleg štirih strukturnih skladov med finančne instrumente sodita tudi Kohezijski sklad in Pobude Skupnosti.

1.1.2. Kohezijski sklad

Kohezijski sklad je bil ustanovljen za doseg večje izenačenosti med članicami EU. Sredstva iz tega sklada se namenjajo sofinanciranju projektov s področja okolja in transporta. Vrednost takih projektov mora biti najmanj 10 milijonov evrov, zato znatno vplivajo na razvoj države. BDP na prebivalca države prejemnice sredstev iz kohezijskih skladov mora biti nižji od 90 % povprečnega BDP Skupnosti. (Walsh, 2004, str. 5)

1.1.3. Cilji strukturne politike v proračunskem obdobju 2000-2006

Za finančno obdobje 2000-2006 so določeni trije prednostni cilji strukturne politike. Ti cilji nakazujejo usmeritev skladov in se nanašajo na spodbujanje gospodarske in socialne kohezije Skupnosti kot celote ter zmanjševanje razlik v razvoju med regijami (Gospodarska zbornica Slovenije-Strukturna politika Evropske unije, 2010)

Cilj 1: pomoč regijam, ki zaostajajo v razvoju, predvsem z investicijami v infrastrukturo, ki tem regijam omogoča spodbujanje gospodarskih investicij. Stopnja sofinanciranja iz evropskega proračuna znaša 75 %.

Cilj 2: spodbujanje napredka na gospodarskem in socialnem področju, zlasti na območjih, ki zaostajajo zaradi odvisnosti od tradicionalne industrije, kmetijstva in ribištva, ter na mestnih območjih. Iz evropskega proračuna se ti projekti sofinancirajo s 50-odstotnim deležem.

Cilj 3: posodabljanje sistemov usposabljanja in posledično spodbujanje zaposlovanja.

1.1.4. Cilji strukturne politike v proračunskem obdobju 2007-2013

Zaradi boljšega upravljanja in doseganja ciljev Lizbonske pogodbe je Komisija v programskem obdobju 2007-2013 določila nove cilje, za katere je namenila 336,1 milijarde evrov oziroma 35,7 odstotka proračuna EU. Področje delovanja je opredeljeno v okviru naslednjih ciljev (Gospodarska zbornica Slovenije-Kohezijska politika EU v novem programskem obdobju 2007-2013, 2010):

- **konvergenca – 264 milijard evrov**

Ta sredstva so namenjena gospodarski konvergenki najmanj razvitih regij.

- **regionalna konkurenčnost in zaposlovanje – 57,9 milijarde evrov**

Za ostale regije Unije se predlaga dvojni pristop. Po eni strani gre za izboljšanje konkurenčnosti in poslovne privlačnosti regij, po drugi pa - na podlagi evropske strategije zaposlovanja - za izboljšanje prilagodljivosti delavcev in podjetij ter razvoj trga dela.

- **evropsko teritorialno sodelovanje – 13,2 milijarde evrov.**

Namen tega sklada je okrepitev sodelovanja na treh ravneh: na ravni čezmejnega sodelovanja, sodelovanje na ravni prekodržavnih območij in omrežij sodelovanja ter izmenjava izkušenj v celotni Uniji.

1.1.5. Bistvene novosti kohezijske politike v obdobju 2007-2013

Za razliko od prejšnjega programskega obdobja, to je, obdobja 2000-2006, ko se je kohezijska politika izvajala s pomočjo šestih instrumentov, se v tem obdobju izvaja s tremi.

Zmanjšalo se je tudi število ciljev, ki odražajo prioritete EU. Primerjava med obema obdobjema je podrobneje prikazana tudi v Tabeli 1.

Tabela 1: Primerjava Kohezijske politike obdobja 2000- 2006 in 2007 – 2013: cilji in instrumenti

2000-2006		2007-2013	
Cilji	Finančni instrumenti	Cilji	Finančni instrumenti
Kohezijski sklad	Kohezijski sklad	Konvergenca	ESRR
Cilj 1	ESRR		ESS
	ESS EKUJS – usmerjevalni in jamstveni sklad FIUR		Kohezijski sklad
Cilj 2	ESRR ESS	Regionalna konkurenčnost in zaposlovanje: - regionalna raven - državna raven: Evropska strategija zaposlovanja	ESRR ESS
Cilj 3	ESS	Evropsko ozemeljsko sodelovanje	ESRR
Interreg	ESRR		
URBAN	ESRR		
EQUAL	ESS		
LEADER +	EKUJS – usmerjevalni del		
Razvoj podeželja in prestrukturiranje ribištva zunaj cilja 1	EKUJS – usmerjevalni del FIUR		
9 ciljev	6 instrumentov	3cilji	3 instrumenti

Vir: Evropska komisija-Kohezija na prelomu leta 2007,2010.

1.2 Podlaga za črpanje sredstev iz strukturnih skladov

Programsko načrtovanje je osnova za uporabo strukturnih skladov. Vsaka država mora pripraviti načrt, v katerem jasno opredeljuje prioritete oziroma področja, ki jih je potrebno okrepiti. Pomoč se deli na podlagi podrobnih analiz in skrbnega načrtovanja.

Države članice lahko kandidirajo za pridobitev sredstev po tem, ko pripravijo vrsto dokumentov, razvojnih načrtov in strategij, s katerimi utemeljujejo upravičenost do sredstev.

Za odpravljanje razvojnih zaostankov je Slovenija v programskem obdobju 2004 –2006 dobila strukturna pomoč v višini 456 mio EUR .

Tabela 2: Strukturna pomoč Sloveniji (2004 – 2006, v mio €)

Cilj	INTERREG	EQUAL	Kohezijski sklad	SKUPAJ
237,51	23,65	6,44	188,71	456,31

Vir: Evropska komisija- Evropski strukturni skladi 2004-2006, 2010.

1.3 Dejavniki uspešnosti črpanja sredstev EU

Ko govorimo o nepovratnih sredstvih EU, je treba poudariti, da si je Slovenija zagotovila samo pravico do črpanja sredstev, dejanski obseg črpanja pa je odvisen od absorpcijske sposobnosti države. Mrak in Wostner (2005, str. 8-17) razvrščata absorpcijsko sposobnost države v štiri osnovne skupine. Njuna delitev je naslednja:

Realna absorpcijska sposobnost je osredotočena na oceno realnih potreb glede na zastavljene cilje in sprejete mednarodne obveznosti ter na oceno razpoložljivosti produkcijskih faktorjev za identifikacijo, organizacijo in izvedbo projektov ter programov.

Administrativna absorpcijska sposobnost je sestavljena je iz dveh elementov: kapacitete za pripravo in izvedbo administrativnega dela pri prijavitelju in administrativne sposobnosti državne administracije.

Finančna absorpcijska sposobnost vključuje tako sposobnost sofinanciranja na strani prejemnikov sredstev kot tudi sposobnost države prejemnice, da zagotovi javno sofinanciranje.

Programsko-projektna absorpcijska sposobnost pomeni, da mora država članica določiti prednostne naloge po posameznih področjih, kar se mora odražati v strateških, še posebno pa v izvedbenih programih na nacionalni ravni pa tudi na ravni EU. Država mora biti sposobna pripraviti ustrezne in pregledne izvedbene instrumente ter zagotoviti, da se za izbrane projekte pravočasno pripravi ustrezna projektna dokumentacija.

2. FINANČNA ANALIZA

2.1 Finančno izvajanje operativnih programov za programsko obdobje 2004-2006

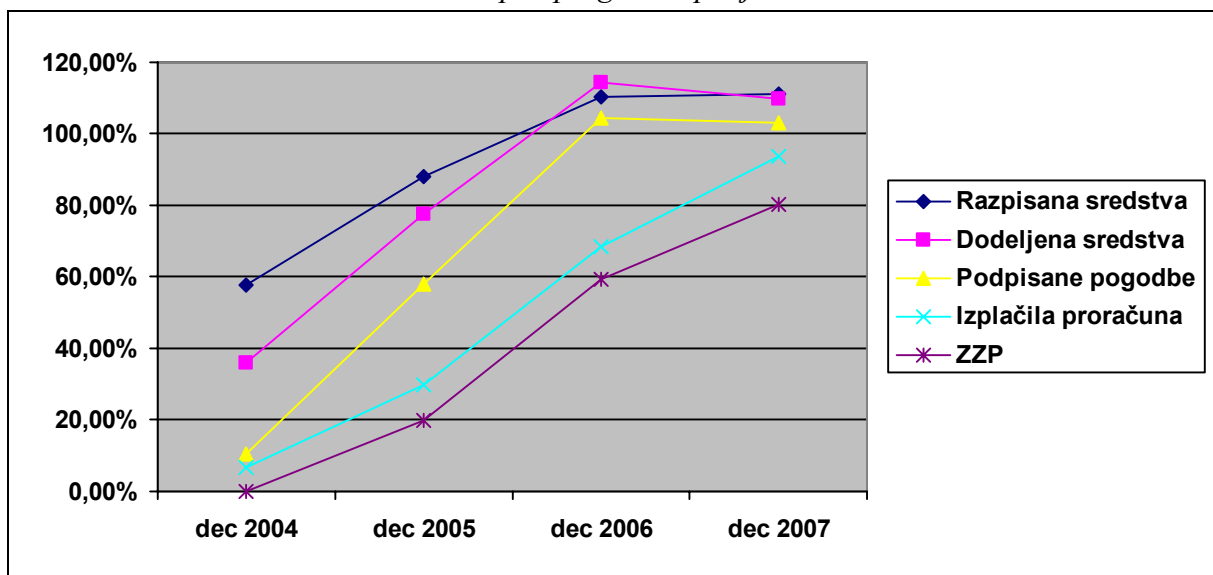
Napredek Slovenije pri realizaciji EPD v obdobju 2004-2006 v celotnem programskem obdobju je razviden iz Tabele 3.

Tabela 3: Primerjava črpanja sredstev strukturnih skladov po prednostnih nalogah

	EPD				1.PN ESRR				2.PN ESS				3.PN EKUJS in FIUR				4.PN TP			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Razpoložljiva sredstva 2004-2006	334,5mio EUR 100%				174,4 mio EUR 100%				96,9 mio EUR 100%				49,5 mio EUR 100%				13,7 mio EUR 100%			
Raspisana sredstva v odstotkih	57,7	88,0	110,3	111,2	67,0	96,4	121,6	122,8	28,1	81,6	105,8	105,5	20,4	49,6	111,6	112,3	/	/	/	/
Dodeljena sredstva v odstotkih	36,4	77,6	114,3	109,8	51,2	91,3	120,6	111,4	21,7	72,7	103,8	105,5	19,2	49,3	113,1	113,9	4,4	46,5	108,8	103,7
Podpisane pogodbe v odstotkih	10,5	58,0	104,5	103,1	12,7	64,4	115,4	111,0	12,6	70,7	100,5	103,5	1,5	27,8	104,1	103,9	/	/	/	/
Plačila iz proračuna v odstotkih	6,8	29,7	68,5	93,6	6,7	35,4	83,8	107,6	8,8	27,6	56,6	77,0	1,4	20,1	49,4	80,3	4,4	10,5	35,8	80,0
Posredovani ZKP na PO (EU del) v odstotkih	0	19,9	59,4	80,3	0	29,7	83,5	95,9	0	14,0	41,7	58,8	0	2,6	32,5	78,6	3,2	6,6	24,4	40,8

Vir: SVRS- Letno poročilo 2007 o izvajanju enotnega programskega dokumenta v programskem obdobju 2004-2006, str. 147.

Slika 1: Skupen pregled črpanje sredstev

Vir: SVRS- Letno poročilo 2007 o izvajanju enotnega programskega dokumenta v programskem obdobju 2004-2006, str. 147.

Za razumevanje analize uspešnosti črpanja evropskih sredstev je pomembno opredeliti postavke, ki so potrebne za analizo. To so:

- **Razpisana sredstva** – gre za obseg evropskih sredstev, ki jih je Slovenija v okviru javnih razpisov, javnih naročil, programov oziroma pozivov dala na voljo končnim prejemnikom. Delež razpisanih sredstev je, kot je razvidno iz tabele 3, od konca leta 2004 do konca leta 2005 narasel s 57,7 % na preko 88, %, od konca leta 2006 do konca leta 2007, ko je bilo razpisanih 111,2 % razpoložljivih sredstev, pa se je povzpел na 110,3 %.
- **Dodeljena sredstva** so sredstva po zaključenih javnih razpisih oziroma drugih instrumentih, ki se jih s sklepi programskega sveta dodeli končnim prejemnikom. Dodeljena sredstva ne morejo presegati razpisanih sredstev. Delež dodeljenih sredstev se je s 36 % ob koncu leta 2004 povzpел na 77,6 % ob koncu leta 2005 in na 114,3 % ob koncu leta 2006, medtem ko je konec leta 2007 znašal 109,8 %, kot lahko vidimo v tabeli 3.
- Razpisanih in dodeljenih sredstev je bilo konec leta 2007 več kot 100 %, kar pomeni, da je Slovenija razpisala in dodelila več sredstev, kot jih je bilo na voljo v okviru EPD. Da bi zagotovila optimalno črpanje sredstev, je Vlada RS na začetku leta 2006 sprejela finančne ukrepe za optimizacijo črpanja s prerazporeditvami in dodelitvijo dodatnih pravic porabe.
- **Podpisane pogodbe** – gre za vsoto vseh sredstev, dodeljenih končnim prejemnikom, ki je določena v pogodbah med končnimi prejemniki in končnimi upravičenci. Konec leta 2005 je bilo podpisanih 58 % pogodb, konec leta 2006 104,5 % pogodb, konec leta 2007 pa 103,1 % pogodb glede na razpoložljiva sredstva iz EPD.
- **Iz proračuna izplačana sredstva** – to so sredstva, ki jih nosilci proračunske postavke izplačajo za upravičene stroške, nastale končnim upravičencem, slednji pa nato končnim prejemnikom. Kot lahko razberemo iz tabele 3, so od izplačila iz proračuna glede na razpoložljiva sredstva od konca leta 2004 narasla s 6,8 % na 29,7% konec leta 2005, konec leta 2006 na 68,5 % ter ob koncu leta 2007 na 93,6 %. Rast iz proračuna izplačanih sredstev nazorno prikazuje tudi Slika 1.
- **Posredovani zahtevki za povračilo** – zahtevki pomenijo izbor že izplačanih sredstev iz proračuna, ki jih nosilec proračunske postavke pošlje na plačilni organ. Delež posredovanih zahtevkov za povračilo PO se je glede na razpoložljiva sredstva povečal iz skoraj 20 % konec leta 2005 na 59 % konec leta 2006 ter na 80,3 % konec leta 2007. Kot prikazuje tudi Slika 1, je delež posredovanih zahtevkov za povračilo PO ves čas naraščal.

2.2. Finančno izvajanje operativnih programov za programsko obdobje 2007–2013

Za obdobje 2007-2013 je celoten obseg sredstev za strukturne politike EU znašal 308,041 milijard EUR (cene v letu 2004) oziroma 347,410 milijarde evrov v tekoče cene (Inforegio, 2007, str. 7). Slovenija ima za izvajanje kohezijske politike v obdobju 2007-2013, v okviru vseh treh operativnih programov - Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov (OP RR), Operativnega programa razvoja človeških virov (OP RČV) in Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI) - na voljo 4.101.048.637 EUR evropskih sredstev.

Tudi to finančno obdobje je Slovenija začela z neučinkovitim črpanjem. Vzrok za tako slabo črpanje je lahko tudi dejstvo, da sta bila dva OP (OP razvoja okoljske in prometne infrastrukture in OP krepitve regionalnih razvojnih potencialov) potrjena s strani EK šele konec avgusta 2007, OP razvoja človeških virov pa se je začel izvajati šele v začetku leta 2008.

Do konca leta 2009 so bile potrjene operacije za 1,8 milijarde EUR evropskih sredstev, kar iznaša 42,8 % vseh pravic do porabe programskega obdobja. Navedeni znesek se nanaša tako na potrjene in objavljene javne razpise kot na projekte in aktivnosti, ki se potrjujejo neposredno (Vlada RS, Dopolnitev Poročila o pospeševanju črpanja sredstev kohezijske politike, 2010, str. 5-7).

Tabela 4: Skupen pregled črpanje sredstev

VS OPji		Stanje 31.12.09	% glede na pravice p. 2007-2013	Stanje 31.12.08	Porast v zadnjih 12 mesecih v %
Pravice porabe 2007-2013	EU del	4.101.048.636	-	4.101.048.636	-
	SLO del	723.714.483	-	723.714.483	-
	EU in SLO del	4.824.763.119	-	4.824.763.119	-
Potrjene operacije – kumulativa (od 1.1.2007 do 31.12.2009)	EU del	1.753.681.355	42,8	982.331.284	78,5%
	SLO del	307.408.934	-	175.482.864	75,2%
	EU in SLO del	2.061.090.289	42,7	1.157.814.158	78,0%
Podpisane pogodbe (od 1.1.2007 do 31.12.2009)	EU del	1.374.483.311	33,5	783.626.777	75,4%
	SLO del	177.969.676	-	78.800.947	125,8%
	EU in SLO del	1.552.452.988	32,2	862.417.724	80,0%
	drugi viri	1.065.368.703	-	790.761.772	34,7%
	skupaj	2.617.821.691	-	1.653.179.496	58,4%
Plačila iz proračuna RS – kumulativa (od 1.1.2007 do 31.12.2009)	EU del	655.841.575	16,0	213.958.408	206,5%
	SLO del	71.479.851	-	14.212.468	402,9%
	EU in SLO del	727.321.426	15,1	228.170.876	218,8%
Posredovani zahtevki za povračilo na Ogran za potrjevanje do 31.12.2009 (kumulativa 1.1.07 – 31.12.09) – EU del		434.776.426	10,6	50.222.653	765,7%
Certificirani zahtevki za povračilo na EK do 31.12.2009 (kumulativa 1.1.07 – 31.12.09) – EU del		206.735.777	5,0	0	-

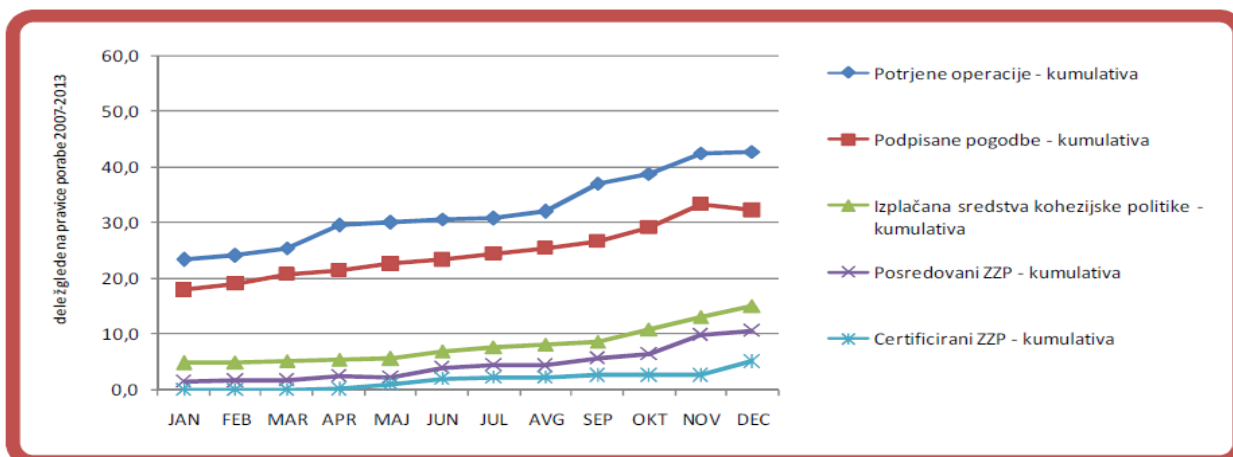
Opomba: Podatki za leto 2009 še niso dokončni.

Vir: Vlada RS-Dopolnitev poročila o pospeševanju črpanja sredstev kohezijske politike, 2007, str. 6

Iz Tabele 4 je razvidno, da Slovenija beleži povečanje za 78,5% glede na stanje ob koncu leta 2008. Napredek lahko zaznamo tudi pri količini podpisanih pogodb, ki se je v letu 2009 povečala za 75,4 % glede na stanje ob koncu leta 2008 in predstavlja 33,5 % vseh razpoložljivih pravic porabe. Pospešitev aktivnosti zaznavamo tudi pri plačilih iz proračuna, ki so se v letu 2009 povečala za 206,5 % .

Obseg posredovanih zahtevkov za povračilo se je glede na konec leta 2008 povečal za 765,7%. Porast v zadnjih 12 mesecih prikazuje tudi Slika 2.

Slika 2: Skupen pregled črpanje sredstev

Opomba: Podatki za leto 2009 še niso dokončni.

Vir: Vlada RS- Dopolnitev poročila o pospeševanju črpanja sredstev kohezijske politike, 2007, str. 6.

Trend pospešene oddaje zahtevkov za povračilo na Evropsko komisijo, ki je bil opazen že v letu 2009, se nadaljuje tudi v letu 2010.

2.3 Črpanje sredstev iz Kohezijskega sklada

Leta 2008 je bilo petnajst držav članic upravičenih do prejemanja pomoči iz Kohezijskega sklada (12 držav članic, ki so pristopile leta 2004 in 2007, ter Grčija, Portugalska in Španija). Konec leta 2008 je bila povprečna absorpcijska stopnja (razmerje med izplačili in obveznostmi) vseh držav, ki so bile v tistem obdobju upravičene do sredstev iz Kohezijskega sklada in projektov nekdanjega ISPA, 66,3 %. Bolgarija je imela najnižjo absorpcijsko stopnjo (39,8 %), Malta pa z 79,8 % najvišjo. Absorpcijske stopnje drugih držav članic za odobrene zneske so znašale od 50,9 % do 76,1 % (Komisija evropskih skupnosti: Letno poročilo o kohezijskem skladu, 2008, str. 3).

Poraba sredstev je opredeljena v dveh referenčnih dokumentih: za transport in okolje. V obdobju 2000–2006 je bilo v Sloveniji izpeljanih skupno 28 projektov Kohezijskega sklada (skupaj s projekti na podlagi instrumenta strukturnih politik v predpristopnem obdobju - ISPA), in sicer 16 okoljskih projektov, osem transportnih projektov in štirje projekti tehnične pomoči. Na področju prometa je bilo zgrajenih skupaj 27,4 km novih avtocest, registriranih je bilo 64 inovacij in patentov, zgradili so 167 km nove infrastrukture na področju kanalizacijskih sistemov, nastali so trije novi regionalni centri za ravnanje z odpadki itd.

Za obdobje 2004-2006 je bilo iz Kohezijskega sklada Sloveniji odobrenih 172,6 milijona evrov pomoči. Sredstva so se uravnoteženo delila med področji okolja in prometa, tako da je bilo za okolje namenjenih 88,4 milijona evrov, za področje prometa pa 84,2 milijona evrov. Do konca leta 2006 je Slovenija povrnila 36,6 % vseh dodeljenih sredstev v okviru Kohezijskega sklada. Do konca decembra 2009 je bilo na področju prometa povrnjenih 88,44 % sredstev, na področju okolja pa 70,79 % sredstev, skupaj torej 79,36 % vseh dodeljenih

sredstev. Rok, v katerem se izteče upravičenost do izdatkov za projekte v okviru Kohezijskega sklada, poteče konec decembra 2010, to je tudi datum, do katerega morajo biti projekti finančno ter fizično zaključeni.

Črpanje sredstev iz Kohezijskega sklada do 31. 12. 2009 kaže Tabela 5:

Tabela 5: Črpanje sredstev Kohezijskega sklada do 31.12.2009

Sredstva kohezijskega sklada	Dodeljena sredstva	Povračila sredstev	
<i>Ministrstvo za okolje in prostor</i>			
- ISPA	42.051.107 €	34.673.347 €	82,5 %
- Kohezijski sklad	88.450.557 €	57.708.300 €	65,2 %
Skupaj	130.501.664 €	92.381.647 €	70,8 %
<i>Ministrstvo za promet</i>			
- ISPA	38.907.593 €	34.730.455 €	89,3 %
- Kohezijski sklad	84.204.145 €	74.148.124 €	88,1 %
Skupaj	123.111.738 €	108.878.579 €	88,4 %
<i>Skupaj MOP in MZP</i>			
- ISPA	80.958.700 €	69.403.802 €	85,7 %
- Kohezijski sklad	172.654.702 €	131.856.424 €	76,4 %
Skupaj	253.613.402 €	201.260.226 €	79,4 %

Vir: SVRS- Poročilo o črpanju evropskih sredstev v Sloveniji, 2010.

2.4. Primer projekta, sofinanciranega z evropskimi kohezijskimi sredstvi

Projekt »Avtocesta A5 - BELTINCI-PINCE: Beltinci-Lendava«

Projekt izgradnje avtocestnega odseka Beltinci-Lendava je Evropska komisija potrdila z izdajo Odločbe Komisije o dodelitvi sredstev z dne 23. julija 2008. S tem je projekt izgradnje avtocestnega odseka Beltinci-Lendava postal prvi potrjen velik projekt Slovenije v programskem obdobju 2007-2013. Celoten avtocestni odsek Beltinci–Lendava je bil predan prometu 19. avgusta 2008. Evropska komisija je za projekt dodelila 41.625.250 EUR evropskih sredstev (ocenjena vrednost celotne investicije je 116,46 mio EUR). V oktobru je bil s strani posredniškega telesa na organ za potrjevanje poslan zahtevek za povračilo v višini 33,9 milijona evrov. Podrobnejši podatki o projektu so predstavljeni v Prilogi 1 in Prilogi 2.

Kazalniki trajnostnega razvoja dokončanja avtocestnega odseka Beltinci-Lendava so bili v letu 2009 predvsem uresničevanje ekonomskih in socialno-ekonomskih kazalnikov. V študiji upravičenosti, priloženi vlogi kohezijskega projekta, so bile uporabljene povprečne letne

stopnje rasti prometa, ki so znašale od 3,3 % (za priklopnike in vlačilce) do 4,4 % (za osebna vozila). Povprečna letna stopnja rasti prometa je skupno znašala 4,1 %.

2.5. Doseganje pravila N+3/2 za sredstva kohezijske politike

Sredstva, ki so zagotovljena v okviru razpoložljivih pravic porabe za posamezno leto, se lahko porabljajo v letu, na katerega se nanašajo pravice porabe, neporabljen del pa se lahko prenese in porablja še v naslednjih dveh oziroma treh letih. Pri tem se za pravice porabe do vključno leta 2010 upošteva pravilo N+3, kar pomeni, da se neporabljeni del lahko prenese in porablja še v naslednjih treh letih. Za razpoložljive pravice porabe od leta 2011 dalje se upošteva pravilo N+2, kar pomeni, da se neporabljeni del lahko prenese in porablja v naslednjih dveh letih. Po tem obdobju neizkoriščen del razpoložljivih pravic za posamezno leto zapade in je torej za državo izgubljen (Vlada RS-Dopolnitev Poročila o pospeševanju črpanja sredstve kohezijske politike, 2009, str.31).

Tabela 6: Doseganje pravila N+3/2 za vsa sredstva kohezijske politike

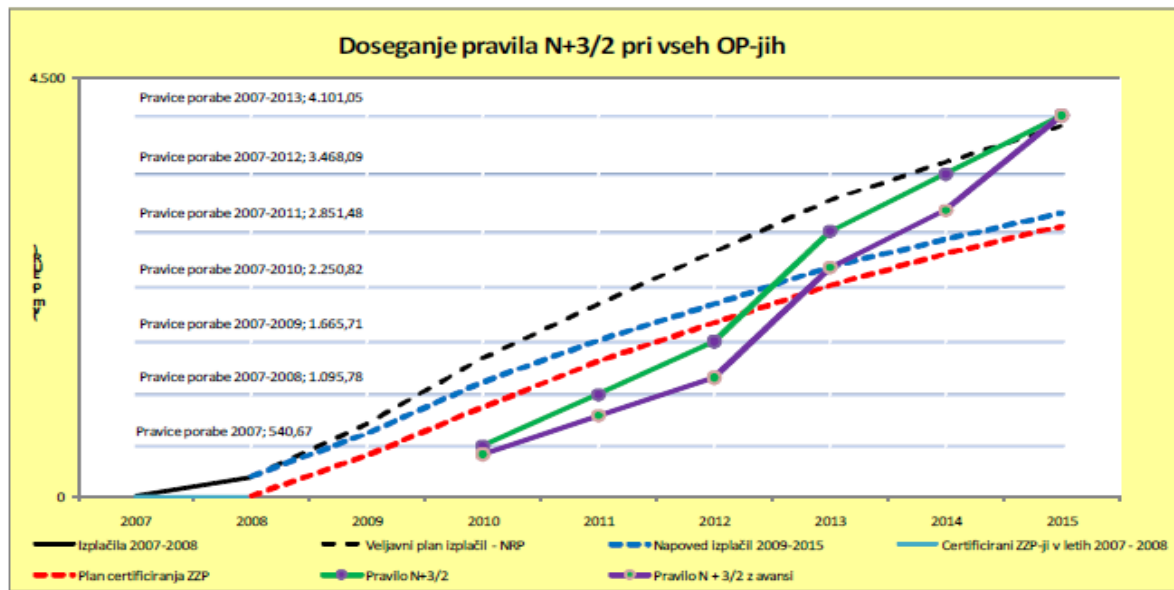
Vsi OP-ji (v mio EUR)	Realizacija isplačil		Plan isplačil					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Izplačila po letih	10,6	203,4	460,5	558,5	440,9	395,7	395,3	298,2
Izplačila-kumulativa	10,6	214,0	674,5	1.233,0	1.674,0	2.069,6	2.464,9	2.763,1
Pravice porabe po letih	540,7	555,1	569,9	585,1	600,7	616,6	633,0	
Cilj (pravice porabe, pravilo N+3)				540,7	1.095,8	1.665,7	2.851,5	3.468,1
Predvideno preseganje, pravila N+3				692,4	578,2	403,9	-386,6	-704,9
% minimalne realizacije plana (4/2)				43,8	65,5	80,5	115,7	125,5

Vir: Vlada RS-Dopolnitev Poročila o pospeševanju črpanja sredstve kohezijske politike, 2009, str.31.

Iz Tabele 6 je razvidno, da mora Republika Slovenija do leta 2010 porabiti 540,7 mio EUR, da tega zneska ne bi izgubila. Navedena ciljna vrednost sicer vsebuje še nekaj rezerve, saj se od ciljne vrednosti odštevajo že pridobljeni avansi iz proračuna EU.

Slika 3: Doseganje pravila N+3/2 za vsa sredstva kohezijske politike

Vir.: Vlada RS-Dopolnitev Poročila o pospeševanju črpanja sredstva kohezijske politike, 2009, str.31.

Iz Slike 3 je mogoče sklepati, da se, kljub temu, da so tveganja pri doseganju tega pravila z vidika razpoložljivih podatkov v začetnem obdobju zanemarljiva, ob trenutni dinamiki izvajanja (izplačil in povračil) tveganje izgube sredstev z leti povečuje in da bo doseglo kritično točko v letu 2012. Na tej osnovi lahko sklenemo, da (Služba Vlade RS za lokalno politiko in regionalni razvoj, 2009, str. 31, 32):

- Slovenija srednjeročno ni soočena z resnimi tveganji izgube sredstev, zato kratkoročni radikalni ukrepi za prilagajanje strateških usmeritev v smeri katerekoli pripravljene investicije ne glede na njene učinke nikakor niso utemeljeni ali sprejemljivi.
- Obenem je potrebno poskrbeti za temeljito vsebinsko nadgradnjo instrumentov in pospešiti izvajanje predvidenih aktivnosti, saj bo sicer Slovenija leta 2012 soočena z resnimi tveganji. Vendar ima država do takrat dovolj časa za premišljeno pripravo in uvedbo novih instrumentov.

3. STRUKTURNE POLITIKE DRŽAV ČLANIC EU

Uspešnost črpanja dodeljenih sredstev v okviru strukturnih skladov in Kohezijskega sklada v obdobju 2004-2006 po posameznih novih državah članicah je podana v tabelah 7 in 8. Analiza črpanja je narejena na podlagi 19. letnega poročila Evropske komisije o izvajanju strukturnih skladov (2007) in Letnega poročila o Kohezijskem skladu (2007). Vsi podatki se tako nanašajo na stanje do konca leta 2007.

Tabela 7: Črpanje sredstev iz strukturnih skladov novih držav članic v programskem obdobju 2004-2006 (plačila od EK; stanje do konca leta 2007 v milijonih evrov)

Sklad	ESRR	ESS	EKUJS	FIUR	SKUPAJ SS	
Država	<i>dodeljenih sredstev,</i>	<i>dodeljenih sredstev,</i>	<i>dodeljenih sredstev,</i>	<i>dodeljenih sredstev,</i>	<i>dodeljenih sredstev</i>	<i>% dodeljenih sredstev)</i>
Ciper	20,273	15,007			35,280	70,61%
Češka	788,628	253,585	137,154	3,905	1 183,272	74,68%
Estonija	212,235	43,935	53,959	11,568	321,697	86,63%
Latvija	266,057	94,423	87,256	23,188	470,422	75,27%
Litva	456,972	111,041	116,754	9,655	694,422	77,57%
Madžarska	1 125,961	279,672	285,728	3,033	1 694,394	84,90%
Malta	38,063	8,130	3,255	2,197	51,645	81,73%
Poljska	3 775,428	1400,266	991,999	109,544	6 277,237	75,85%
Slovaška	3 775,428	212,111	159,802	1,565	825,438	73,58%
Slovenija	123,660	49,367	20,999	1,654	195,680	82,39%

Vir: Podatki od: Letno poročilo Evropske komisije o izvajanju strukturnih skladov, 2007

Do konca leta 2007 so bile pri črpanju sredstev iz strukturnih skladov tri najuspešnejše države Estonija (86,6 %), Madžarska (84,9 %) in Slovenija (82,4 %), najmanj uspešen pa je bil Ciper s 70,6 %.

Tabela 8: Obseg dodeljenih sredstev Kohezijskega sklada novim državam članicam v obdobju 2004-2006 (v milijonih evrov)

Država	Dodeljena sredstva KS	Plačila EK	% od dodeljenih sredstev
Ciper	54,0	22,8	42,2
Češka	749,0	248,0	33,1
Estonija	242,4	86,0	35,5
Latvija	388,2	181,5	46,7
Litva	521,4	188,7	36,2
Madžarska	976,9	373,7	38,2
Malta	22,0	12,3	55,9
Poljska	3 369,0	768,4	22,8
Slovaška	410,5	128,9	33,2
Slovenija	172,6	63,1	36,6
Skupaj	6 906,0		

Vir: Podatki: Evropska komisija, 2007.

V obdobju od 2004 do 2006 je bilo za izvajanje Kohezijskega sklada v novih državah članicah namenjenih 6,9 milijard. Delež, ki ga je EU namenila posamezni novi državi članici, si lahko ogledamo v Tabeli 8.

Pri črpanju sredstev iz Kohezijskega sklada do konca leta 2007 je bila najuspešnejša Malta (55,9 %), sledita ji Latvija s 46,7 % in Ciper s 42,2 %. Slovenija je dobila povrnjenih le 36,6 % od dodeljenih sredstev in je bila konec leta 2007 peta po uspešnosti črpanja sredstev iz Kohezijskega sklada. Najmanj uspešna je bila Poljska z le 22,8 %.

Tabela 9: Medsebojna primerjava uspešnosti črpanja sredstev iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada skupaj (do konca leta 2007)

Država	Strukturni skladi in Kohezijski skladi skupaj (% od dodeljenih sredstev)
1. Malta	68,80%
2. Madžarska	61,55%
3. Estonija	61,05%
4. Latvija	61,00%
5. Slovenija	59,50%
6. Litva	56,90%
7. Ciper	56,40%
8. Češka	53,90%
9. Slovaška	53,40%
10. Poljska	49,30%

Vir: Podatki: Tabela 7 in Tabela 8.

Na podlagi podatkov o uspešnosti črpanja sredstev vseh držav članic EU- 10 iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada skupaj ugotavljam, da je Sloveniji uspelo načrpati malo manj kot 60 % vseh njej dodeljenih sredstev v okviru strukturnih skladov in Kohezijskega sklada, kar jo je uvrstilo na peto mesto. Najuspešnejše države so bili Malta, Madžarska in Estonija, najmanj uspešna je bila Poljska.

Ob tem moramo upoštevati, da se bo odstotek dodeljenih sredstev zelo verjetno spremenil, skupaj z odstotkom povračil iz Kohezijskega sklada, podatki o tem pa bodo zanesljivejši po 31. 12. 2010, to je, po datumu, do katerega morajo biti projekti Kohezijskega sklada fizično ter finančno zaključeni.

4. NETO FINANČNI POLOŽAJ SLOVENIJE

Po predvidevanjih iz leta 2004 naj bi Slovenija iz evropske blagajne dobila 335,5 milijona evrov, kar je 1,3 odstotka BDP EU. S tem naj bi Slovenija za okoli 80 % presegla predvidena vplačila v skupno evropsko blagajno. Podatki kažejo, da je Slovenija v letu 2004 dejansko

prejela le okoli 55 % predvidenih evropskih prejemkov (182,8 milijona evrov) (Aristovnik & Lah, 2007, str. 26).

Slovenija je leta 2004 v proračun EU vplačala 169,4 milijona evrov in si s tem komaj zagotovila pozitiven neto finančni položaj. Od predvidenih 147,3 milijonov evrov neto priliva je Slovenija prejela le 13,4 milijona evrov. Če upoštevamo obdobje od začetka maja do konca decembra 2004, je bila Slovenija celo v negativnem neto finančnem položaju v znesku 14,6 milijona evrov. Tudi podatki iz leta 2005 so kazali podobno sliko, saj je Slovenija v tem letu dosegla le okoli 63 % načrtovanih prilivov. V letu 2006 je Slovenija zabeležila 17,1 milijona evrov (0,06 odstotka BDP) presežka prejetih sredstev nad vplačanimi sredstvi v proračun EU, kar je še vedno pomenilo le okoli desetino predvidenega obsega. (Aristovnik & Lah, 2007, str. 26).

Tabela 10: Predvideni in dejanski neto finančni položaj Slovenije v EU v obdobju 2004–2006 (v milijonih evrov, tekoče cene)

<i>V mio EUR</i>	2004		2005		2006	
	Predvideno	Dejansko	Predvideno	Dejansko	Predvideno	Dejansko
Prejeta sredstva iz EU	335,5	182,8	483,6	302,5	449,4	348,4
Predpristopna sredstva SKP	88,0	44,7	58,0	47,2	36,7	25,9
Strukturna politika	46,7	23,0	113,9	111,8	142,3	136,0
Kohezijska politika	32,1	0,0	111,8	35,9	104,7	85,5
Notrajna politika	27,5	0,0	42,6	7,5	27,1	20,9
Pavšalna politika	38,4	0,0	66,1	6,3	76,8	20,4
	102,2	127,7	92,6	91,0	62,2	55,9
Plačila sredstev v EU	187	169,4	305,0	285,4	134,4	60,5
Tradicionalni lastni viri	15,0	12,5	28,8	28,0	31,7	35,5
DDV vir	27,5	25,0	44,2	43,8	47,2	47,6
BND vir	130,6	116,0	206,6	190,3	210,3	181,6
Popravek v korist VB	14,6	16,3	26,9	23,0	25,9	23,4
Skupaj neto položaj RS	147,3	13,4	178,6	12,1	134,4	60,5
V % BDP	0,56	0,05	0,65	0,06	0,45	0,20
V % BDP (EK) **		0,38		0,32		0,31

Vir: A., Aristovnik & N., Lah. Uspešnost Slovenije pri črpanju kohezijskih sredstev EU v obdobju 2004-2006. 2007, str. 29.

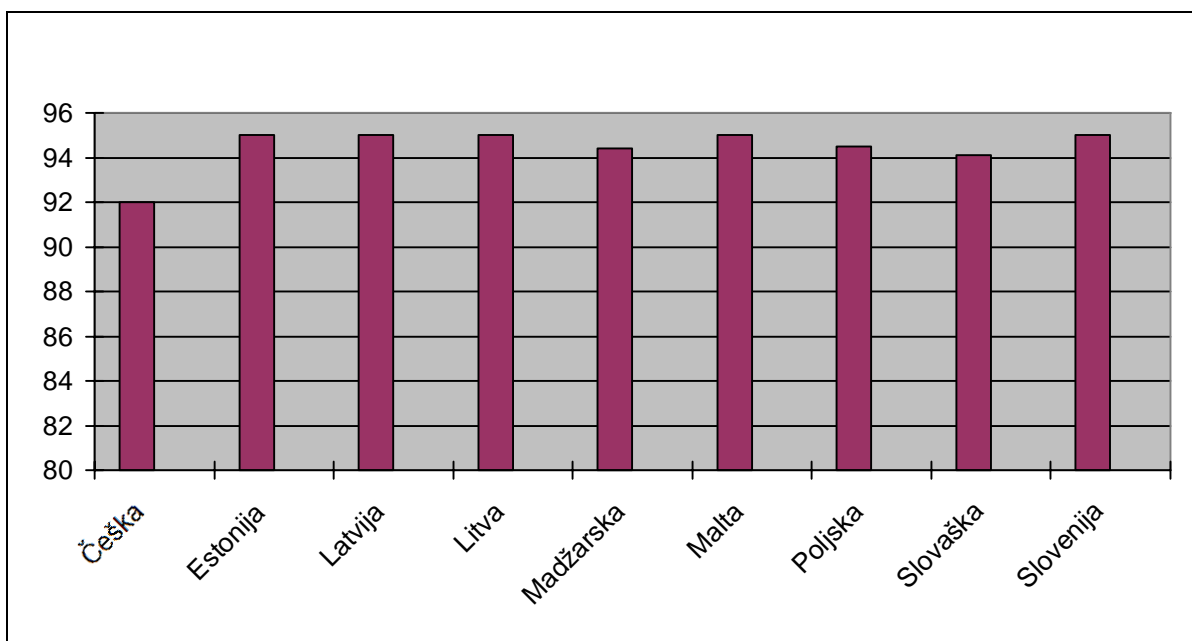
V letih 2007 in 2008 je slovenski državni proračun iz skupnega proračuna EU prejel manj sredstev, kot jih je vanj vplačal, in sicer v letu 2007 za 8,6 milijona evrov manj in v letu 2008

za 64,7 milijona evrov manj, ter tako izkazoval negativen neto položaj v okviru evropskega proračuna.

Državnega proračuna je do evropskega proračuna izkazal pozitiven neto položaj v letih 2004, 2005, 2006 in v prvi polovici leta 2009.

Do 30. 6. 2009 je Slovenija največ sredstev pridobila na podlagi Enotnega programskega dokumenta Republike Slovenije 2004–2006 in Programa razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004–2006. Na podlagi teh dveh programov lahko Slovenija pridobi 519,1 milijona evrov oziroma 72,45 % vseh odobrenih pravic iz obravnavanih programov. Pri obeh programih je Evropska komisija Sloveniji na namenske podračune nakazala skupno 493 milijonov evrov. Slovenija je do konca junija 2009, tako kot štiri¹ druge nove države članice, dosegla 95 odstotkov odobrenih pravic iz posameznega programa, kar je največ, kar lahko država pridobi pred zaključkom programov (glej Slika 4).

Slika 4: Uspešnost črpanja evropskih sredstev držav članic, v obdobju 2000-30.6.2009 (v odstotkih)

Vir: Podatki: Računsko sodišče, Revizijsko poročilo, 2010.

V obdobju od leta 2004 do 30. 6. 2009 je Slovenija najpočasneje črpala sredstva iz Programa Equal, in sicer 0,86 % vseh odobrenih pravic na podlagi obravnavanih programov pomoči. Evropska komisija je zaradi prepočasnega izvajanja zmanjšala odobrene pravice iz tega programa.

Iz Kohezijskega sklada je Slovenija do 30. 6. 2009 pridobila na namenski podračun za 117,2

¹ Za Ciper ni podatka.

milijona evrov prilivov oziroma dve tretjini odobrenih pravic po odločbah Evropske komisije o potrditvi projektov (Računsko sodišče RS-Uspešnost črpanja sredstev evropskega proračuna, 2010, str.5).

Neto položaj Slovenije kot celote v okviru evropskega proračuna, ki vključuje državni proračun in prilive na namenske podračune ter prejemnike izven državnega proračuna, je bil v celotnem obravnavanem obdobju, torej od leta 2004 do 30. 6. 2009, pozitiven. To pomeni, da je bilo Sloveniji iz evropskega proračuna nakazanih več sredstev, kot jih je vanj vplačala. Slovenija kot celota je bila v navedenem obdobju neto prejemnica sredstev iz evropskega proračuna (Računsko sodišče RS, Uspešnost črpanja sredstev evropskega proračuna, 2010, str.5).

5. TEŽAVE V DRŽAVAH ČLANICAH

Največje težave v državah prejemnicah so nastale pri izvajanju projektov na pomembnih naložbenih področjih. Komisija je opredelila naslednja prednostna področja, kjer nastajajo zamude ali pomanjkanje enakomernega napredka v državah članicah (Dopolnitev Poročila o pospeševanju črpanja sredstev kohezijske politike, 2009, str. 4):

- težave so v **železniškem sektorju** pri pripravi pomembnih naložb v ožji skupini držav članic;
- napredek nekaterih **energetskih in okoljskih naložb** ne dosega pričakovanj;
- kljub določenim dobrim praksam se naložbe na področju **digitalnega gospodarstva** – razvoj širokopasovnih omrežij ter uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije v javnem in zasebnem sektorju – izvajajo počasnejše od povprečja, njihova učinkovitost pa je precej neenakomerna;
- napredek pri doseganju prednostnih nalog na področju **socialnega vključevanja** je sorazmerno počasen ter se precej razlikuje glede na posamezne sklade in programe. Potrebni so ukrepi za zagotovitev sredstev EU, da se podpre uresničitev predlaganega cilja zmanjšanja revščine iz strategije EU 2020;
- za izboljšanje delovanja javnega sektorja se je potrebno spopasti z zamudami, ki nastajajo na področju **upravljanja in razvoja zmogljivosti**.

5.1. Ukrepi za pospešitev črpanja evropskih sredstev

V letu 2009 je vlada RS začela odpravljati ovire pri izvajanju projektov s tem, da je identificirala področja, ki najbolj ovirajo izvajanje kohezijske politike (zapletena pravila, zahteven sistem poročanja in izvajanja kontrole itd), in začela odpravljati ovire. Najpomembnejši ukrepi so (Dopolnitev Poročila o pospeševanju črpanja sredstev kohezijske politike, 2009, str. 4):

- optimizacija delovanja celotnega sistema s skrajševanjem časa od izplačila iz državnega proračuna do povračila iz proračuna EU in pospeševanjem prilivov v proračun Republike Slovenije, kar se že odraža v večjih prilivih v proračun;
- uvedba izplačila predplačil upravičencem, kar že pospešuje izvajanje operacij;
- uvedba davka na dodano vrednost (DDV) kot upravičenega stroška, v primeru nepovračljivosti tega davka v Republiki Sloveniji;
- uvedba krajših plačilnih rokov za investicijske transfere za občine in s tem zagotovitev plačila iz državnega proračuna dan pred zapadlostjo plačila situacije izvajalcu, kar je občinam bistveno olajšalo izvajanje projektov, saj jim ni več potrebno zalagati lastnih sredstev oz. najemati kreditov za premoščanje;
- uvedba pavšalov za obračun posrednih stroškov v okviru Evropskega socialnega sklada (kot prva izmed držav članic EU, veljavno od 1. 9. 2009). Za Evropski sklad za regionalni razvoj smo s pogajanjem z Evropsko komisijo za odobritev uporabe pavšalov za obračun posrednih stroškov v zaključni fazi, kar pomeni pomembno poenostavitev za prijavitelje;
- poenostavljena navodila o upravičenih stroških, ki predstavljajo ključno poenostavitev pri poročanju upravičencev in znatno zmanjšanje dokumentacije – administracije pri pripravi poročil o izvajanju projektov. Nova navodila istočasno pomenijo tudi sistemsko poenostavitev, saj so zaradi manjšega števila zahtevanih dokazil razbremenjeni tudi skrbniki pogodb in kontrolorji, ki skrbijo za ustreznost postopkov ter črpanja sredstev pri upravičencih;
- uvedba finančnih instrumentov za pospešeno črpanje evropskih sredstev, kar pomeni uvajanje povratnih oblik financiranja v obliki, ki hkrati zagotavlja hitro povračilo sredstev v proračun;
- poenostavitve postopka priprave in potrjevanja instrumentov.

SKLEP

Pri ugotavljanju uspešnosti črpanja sredstev RS sem se osredotočila na črpanje nepovratnih sredstev iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada, pri primerjavi uspešnosti črpanja pa na nove države članice EU. Po začetku izvajanja EPD v letu 2004 se je Slovenija, tako kot druge države članice, soočila z nekaterimi začetnimi težavami. Delovanje sistema kohezijske politike je namreč precej kompleksno, kar neizogibno zahteva določeno obdobje učenja za normalno uveljavitev vseh pravil in postopkov. Kljub začetnim težavam je Slovenija po sprejetju dodatnih ukrepov optimizirala porabo sredstev in skozi celotno programsko obdobje 2004-2006 je opaziti napredek pri črpanju sredstev. Izvajanje črpanja sredstev iz strukturnih skladov je bilo v obdobju 2004-2006 uspešno, saj so bila razpisana in dodeljena vsa razpoložljiva sredstva oziroma celo več sredstev, kot jih je bilo na voljo v okviru EPD.

Za Slovenijo lahko rečemo, da je bila zaradi najvišjega možnega odstotka certificiranih izplačil v okviru strukturnih skladov, ki ga lahko doseže država članica pred zaključkom izvajanja EPD, optimalno uspešna pri črpanju sredstev iz strukturnih skladov, problem pa predstavljajo povračila iz Kohezijskega sklada. Za obdobje 2004-2006 je bilo Sloveniji iz Kohezijskega sklada odobrenih 172,6 milijona evrov pomoči. Sredstva so se dodelila v celoti. Na plačilni organ je bilo na področju prometa do konca decembra 2009 iz EU povrnjenih 88,44 % sredstev, na področju okolja pa 70,79 % vseh dodeljenih sredstev, skupno je bilo tako povrnjenih 79,36 % vseh dodeljenih sredstev v okviru Kohezijskega sklada. Pri medsebojni primerjavi novih držav članic so bile pri črpanju sredstev iz strukturnih skladov do konca leta 2007 najuspešnejše Estonija (86,63 %), Madžarska (84,90 %) ter Slovenija (82,39 %). Pri črpanju sredstev iz Kohezijskega sklada do konca leta 2007 je bila Slovenija na petem mestu (36,6 %). Rok, do katerega se izteče upravičenost izdatkov za projekte v okviru Kohezijskega sklada, je konec decembra 2010, to je tudi datum, do katerega morajo biti projekti finančno ter fizično zaključeni. Zato zaenkrat še ni mogoče celovito oceniti učinkovitosti uporabe kohezijskih sredstev, ki jih je Slovenija prejela iz proračuna EU.

V obdobju 2007-2009 je bilo za vse tri operativne programe Sloveniji na voljo 2 milijardi evrov. Do konca decembra 2009 je bilo potrjenih operacij v okviru vseh treh operativnih programov za 2,06 milijarde evrov (del iz EU in lastna udeležba), kar je 105,2 % razpoložljivih pravic porabe za obdobje 2007-2009. Do konca lanskega leta so bile podpisane pogodbe v vrednosti 1,6 milijarde evrov (del sredstev iz proračuna EU in lastna udeležba) oziroma za 81,9 % razpoložljivih pravic porabe za obdobje 2007-2009. Iz državnega proračuna je bilo do konca lanskega leta izplačanih 727,3 milijona evrov (del iz proračuna EU in lastna udeležba), kar predstavlja 46,7 % podpisanih pogodb. Na organ za potrjevanje vrednosti je bilo poslanih za 434,8 milijona evrov (del iz EU), kar je 66 % izplačanih sredstev iz državnega proračuna, na Evropsko komisijo pa je bilo poslanih za 206,7 milijona evrov certificiranih zahtevkov za povračilo, kar je 31,5 % izplačanih EU sredstev iz državnega proračuna. Tudi to finančno obdobje je Slovenija začela s slabim črpanjem, vendar smo priče

velikega napredka na tem področju, zato menim, da ima Slovenija pred seboj svetlo prihodnost in da bo optimalno izkoristila ponujena sredstva.

Neto položaj Slovenije kot celote v razmerju do evropskega proračuna, ki vključuje državni proračun in prilive na namenske podračune ter prejemnike izven državnega proračuna, je bil v celotnem obravnavanem obdobju, torej od leta 2004 do 30. 6. 2009, pozitiven. Najslabši položaj je bil v letih 2007 in 2008, ko je imela Slovenija neto primanjkljaj: leta 2007 je znašal 8,6 milijona evrov, leta 2008 pa kar 64,6 milijona evrov, a se je ta primanjkljaj po 1. januarju 2009 spet spremenil v presežek.

Čeprav Slovenija pri programu Equal ali kohezijskem skladu ni načrpala toliko sredstev, kot bi jih lahko, je v obdobju 2004-2006 pridobila največ evropskega denarja iz programov, ki so najpomembnejši. Do konca junija lani je s 95-odstotno uspešnostjo načrpala razpoložljiva sredstva, kar je največji možni znesek plačil pred petodstotnim končnim plačilom, zato lahko rečemo, da je Slovenija pri črpanju sredstev iz skladov EU relativno uspešna.

Literatura in viri:

1. Aristovnik, A., & Lah, N. (2007). Uspešnost Slovenije pri črpanju kohezijskih sredstev EU v obdobju 2004-2006. Najdeno 28. avgusta 2010 na spletnem naslovu http://www.fu.unilj.si/uprava/clanki/letnikV,številka4,2007/LET_V_stev_4_december_2007_ARISTOVNIK.pdf
2. Commission of the European (2009, 30.Oktomber). 20th annual report on implementation of the structural funds (2008). Najdeno 27. avgusta 2010 na spletnem naslovu <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0617:FIN:EN:PDF>
3. Gospodarska zbornica Slovenije. (2005). Kohezijska politika EU v novem programskem obdobju 2007-2013. Najdeno 15. maja na spletnem naslovu <http://www.gzs.si/slo/22728>
4. Gospodarska zbornica Slovenije (2005). Strukturna politika Evropske unije. Najdeno 25. julija 2010 na spletnem naslovu <http://www.gzs.si/slo/15321>
5. EU Regional policy Working for the regions. Najdeno 25. junija 2010 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/publications/booklets/move/27/working2004_en.pdf
6. European commission, Regional Policy (2006). Fourth progress report on economic and social cohesion. Najdeno 16. julija 2010 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/interim4_en.htm
7. European commission (2008, May) *Analysis of the budgetary implementation of the Structural Funds, 2007*. Bruselj: European commission
8. Evropska komisija (2009). *Analysis of the budgetary implementation of the Structural and Cohesion Funds in 2008*. Bruselj: Evropska komisija.
9. Evropska komisija (2007). Kohezijska politika 2007–2013, *Komentarji in uradna besedila 2007*, str.7. Luxembourg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti
10. Evropska komisija (2008). *Kohezija na prelomu leta 2007*. Najdeno 14. junija 2010 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/reg2007_sl.pdf

11. Evropska komisija (b.l.). Evropski strukturni skladi 2004-2006, najdeno 16. maja 2010 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas/slovenia/factsheets/pdf/fact_si_sl.pdf
12. Evropska komisija (2010, 31. marca). *Strateško poročilo o izvajanju programov 2007–2013 za leto 2010. Sporočilo komisije evropskemu parlamentu, svetu, evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in odboru regij*. Bruselj: Evropska komisija
13. Evropska kohezijska politika v Sloveniji. Najdeno 16. avgusta 2010 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/country2009/sl_sl.pdf
14. Filipič, L., Štern, B. & Verhovnik, J. (2006). *Pridobitev nepovratnih sredstev iz strukturnih skladov EU*. Maribor: Založba Forum Media.
15. Finančna razdelitev sredstev strukturnih in kohezijskega sklada v Sloveniji. Najdeno 16. julija 2010 na spletnem naslovu <http://www.eurocon.si/index.php?id=23>
16. Komisija evropskih skupnosti (2005, 28 oktober). *16. Letno poročilo o o izvajanju strukturnih skladov (2004)*. Najdeno 28. julija na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/pdf/fs2004/com2005_533_fsannuel_sl.pdf
17. Komisija evropskih skupnosti (2006). *Strategija za rast in delovna mesta ter reforma evropske kohezijske politike. Četrto poročilo o napredku glede kohezije. Sporočilo komisije*. Bruselj: Komisija evropskih skupnosti
18. Komisija evropskih skupnosti (2008, 20 oktober). *19. Letno poročilo o o izvajanju strukturnih skladov (2007)*. Najdeno 28. julija na spletnem naslovu <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0659:FIN:SL:PDF>
19. Komisija evropskih skupnosti (2008, 14 november). *Letno poročilo o kohezijskem skladu (2007)*. Poročilo komisije. Bruselj: Komisija evropskih skupnosti.
20. Komisija evropskih skupnosti (2009, 15 september). *Letno poročilo o kohezijskem skladu (2008)*. Poročilo komisije. Bruselj: Komisija evropskih skupnosti.
21. Komisija evropskih skupnosti (2009, 15 september). *Letno poročilo o kohezijskem skladu (2008)*. Najdeno 28. julija 2010 na spletnem naslovu <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0465:FIN:SL:PDF>

22. Mrak, M. (2004). *Kohezijska politika Evropske unije*. Ljubljana: Samozaložba.
23. Mrak, M., in Wostner, P. (2005). *Absorpcijska sposobnost Republike Slovenije za črpanje sredstev EU*. IB revija, 39 (3), str. 8-17.
24. Računsko sodišče Republike Slovenije (2010). Revizijsko poročilo: Uspešnost črpanja sredstev evropskega proračuna. Najdeno 20. junija 2010 na spletnem naslovu [http://www.rsr.si/rsrs/rsrs.nsf/I/KD22C369387B21A1AC125776E00334B1A/\\$file/E_U_crpanje_SP04-08.pdf](http://www.rsr.si/rsrs/rsrs.nsf/I/KD22C369387B21A1AC125776E00334B1A/$file/E_U_crpanje_SP04-08.pdf)
25. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (2007). *Letno poročilo 2006 o izvajanju enotnega programskega dokumenta v programskem obdobju 2004-2006*. Ljubljana: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko
26. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (2008, Maj). *Letno poročilo 2007 o izvajanju enotnega programskega dokumenta v programskem obdobju 2004-2006*. Ljubljana: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko.
27. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (2007). *Nacionalni strateški referenčni okvir 2007- 2013*. Ljubljana: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko.
28. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (2007). *Strukturni skladi in kohezijski sklad v Sloveniji v novi finančni perspektivi 2007-2013*. Najdeno 29.junija 2010 na spletnem naslovu http://www.euskladi.si/predstavitev/aktivnosti/nadzorni_odbori/20072013/datoteke/Gradivo_implementacija_NFP.doc
29. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (2010, 7.aprila) *Spremembe operativnih programov kohezijske politike cilja 1 v Slovenij*. Najdeno 1.septembra 2010 na spletnem naslovu <http://www.euskladi.si/publikacije/OP/20072013/download/2010%2004%2007%20Spremembe%20OPjev%20Utemeljitev.doc>
30. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (2008). *Letno poročilo 2007 o izvajanju Operativnega programa krepitve regionalnih*

razvojnih Potencialov za obdobje 2007 – 2013. Ljubljana: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

31. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (2009). *Letno poročilo 2008 o izvajanju Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007 – 2013*. Ljubljana: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko.
32. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (2010). *Letno poročilo 2009 o izvajanju Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007 – 2013*. Ljubljana: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko .
33. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (b.1) Poročilo o črpanju evropskih sredstev v Sloveniji, (programsko obdobje 2004-2006). Najdeno 16.junija 2010 na spletnem naslovu http://www.euskladi.si/aktualno/komentar_slike.aspx
34. Vlada RS (2009). Dopolnitev Poročila o pospeševanju črpanja sredstve kohezijske politike. Najdeno 16.junija 2010 na spletnem naslovu <http://www.svlr.gov.si/si/splosno/cns/novica/article/558/2224/616f58f97f/>
35. Vlada RS (2003). *Enotni programski dokument 2004- 2006*, Ljubljana. Vlada RS.
36. Vlada RS, Ministerstvo za promet. Najdeno 23.avgusta na spletnem naslovu http://www.mzp.gov.si/si/delovna_podrocja/mednarodne_zadeve/programsko_obdobje_2007_213/druga_razvojna_prioriteta/avtocesta_a5_beltinci_pince_beltinci_lendava/
37. Vlade RS, Urad vlade za komuniciranje (2009). Najdeno 27.avgusta 2010 na spletnem naslovu http://www.vlada.si/fileadmin/dokumenti/si/projekti/Protikrizni_ukrepi/Ukrepi_za_izb_oljsanje_crpanja_evropskih_sredstev/Pregled_crpanja_evropskih_sredstev.doc
38. Walsh, J. (2004). *Razvoj Kohezijskega sklada*. Inforegio Panorama, str.5. Bruselj: Urad za publikacije.
39. Wostner, P. (2005). *Kako do denarja EU*. Ljubljana: GV Založba.

Priloga:

Priloga 1: LETNO POROČILO O IZVAJANJU VELIKEGA PROJEKTA

LETNO POROČILO O IZVAJANJU VELIKEGA PROJEKTA

Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture Republike Slovenije za obdobje 2007-2013

Podatki do: 31.12.2008

Naslov projekta:	Avtocesta A5: Beltinci - Pince, Beltinci - Lendava		
CCI št.:	2008 SI 16 1 PR 001		
Številka odločbe:	C(2008)3931	Datum odločbe:	23.07.2008
Številka spremembe odločbe:		Datum spremembe odločbe:	
Upravičenec:	DARS d.d.		
Ocenjena časovnica izvedbe projekta (od - do)	10.2006-10.2010		

Podatki o pogodbah:						
Naslov pogodbe, vrsta & opis	Številka pogodbe	Datum podpisa	Datum izteka pogodbe	Celotna vrednost pogodbe	Celotni upravičeni strošek pogodbe	Ime podjetja, ki mu je bilo naročilo dodeljeno*
AC Beltinci - Lendava od km 0+000 do km 17+200	913/06	21.09.2006	18.12.2008	87.497.993,18 €	48.692.633,21 €	J.V. SCT d.d., Ljubljana + Primorje d.d., Ajdovščina + CF Ljubljana d.d. + SGP Pomgrad d.d., Murska Sobota + CGP d.d., Novo mesto + Vegrad d.d., Velenje
Skupno				87.497.993,18 €	48.692.633,21 €	

Kratek opis izvedenih del***:	
Projekt na splošno:	
AC Beltinci - Lendava od km 0+000 do km 17+200	Predmet naložbe v okviru pogodbe za izgradnjo AC odseka Beltinci - Lendava je izgradnja štiripasovne avtoceste v celotni dolžini približno 17.200 m. Odsek je bil zgrajen in predan prometu avgusta 2008. V izgradnjo avtoceste so vključeni izgradnja dveh priključkov, avtocestnih mostov, nadvozdov, deviacije in kmetijske ceste, nadhodi za divjad in podhodi za dvoživke, dvostransko počivališče, protihrupne zaščitne ovire, zaščitne ograje, zadrževalni bazeni in lovilcev olj ter premestitve ali nove gradnje javnih komunalnih vodov.

Fizični kazalniki:						
Kazalnik	Enota	Načrtovana vrednost [1]	Vrednost v prejšnjem poročilu [2]	Vrednost v tem poročilu [3]	Skupaj [4]=[2]+[3]	% [5]=[4]/[1]
Dolžina odseka	%	100	0	99,3	99,3	99,3%
nadvozni mostovi	%	100	0	99,3	99,3	99,3%
avtocestni mostovi	%	100	0	99,0	99,0	99,0%
podhodi (dvoživke)	%	100	0	100,0	100,0	100,0%
nadhod za divjadi	%	100	0	95,0	95,0	95,0%
priključki	%	100	0	99,3	99,3	99,3%

Finančna izvedba:						
Naslov pogodbe, vrsta & opis	Številka pogodbe	Certificirano s strani OP pred tem poročilom [1]	Certificirano s strani OP v tem poročilu [2]	Skupaj certificirano s strani OP [3]=[1]+[2]	Preostanek [4]=[5]-[3]	Celotni upravičeni strošek pogodbe - EU del [5]
AC Beltinci - Lendava od km 0+000 do km 17+200	913/06	0,00 €	0,00 €	0,00 €	41.388.738,23 €	41.388.738,23 €
Skupno		0,00 €	0,00 €	0,00 €	41.388.738,23 €	41.388.738,23 €

* vključno z vsemi člani konzorcija

** Če pogodbe še niso podpisane - ocenjene vrednosti in datumi

*** Vse pomembne teme vezane na projekt/pogodbo, vključno s postopkom JN, problemi, revizijami itd.

Priloga 2: PREDSTAVITEV PRIMERA DOBRE PRAKSE

V LP je posebej izpostavljena dejavnost, ki se smatra kot dobra praksa na programski ali projektni ravni.

Država:	SI Slovenija										
Regija:	SI011 Pomurska										
Operacija:	Avtocesta A5; Beltinci – Pince; Beltinci – Lendava CCI 2008 SI 16 1 PR 001										
Trajanje:	Projekt v izvajanju Začetek projekta oktober 2006, novozgrajeni odsek predan v promet avgusta 2008, predviden zaključek projekta oktobra 2010										
Cilj:	Konvergenca										
Financiranje*:	<table> <tr> <td>Skupaj stroški</td> <td>€ 116.458.864</td> </tr> <tr> <td>Prispevek EU</td> <td>€ 41.625.251</td> </tr> <tr> <td>Prispevek nacionalnih organov</td> <td>€ 74.833.613</td> </tr> <tr> <td>Pokrajinski viri</td> <td>€ 0</td> </tr> <tr> <td>Zasebni viri</td> <td>€ 0</td> </tr> </table> <p>* načrtovani zneski skladno z odločbo</p>	Skupaj stroški	€ 116.458.864	Prispevek EU	€ 41.625.251	Prispevek nacionalnih organov	€ 74.833.613	Pokrajinski viri	€ 0	Zasebni viri	€ 0
Skupaj stroški	€ 116.458.864										
Prispevek EU	€ 41.625.251										
Prispevek nacionalnih organov	€ 74.833.613										
Pokrajinski viri	€ 0										
Zasebni viri	€ 0										
Kontakt:	<p>Ime: ga. Alenka Košič</p> <p>Organizacija: Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, DARS d.d.</p> <p>Naslov: Ulica XIV. divizije 4, SI-3000 Celje</p> <p>E-pošta: alenka.kosic@dars.si</p> <p>Internet: http://www.dars.si/</p>										
Opis operacije:	Predmet naložbe v okviru pogodbe za izgradnjo AC odseka Beltinci - Lendava je izgradnja štiripasovne avtoceste v celotni dolžini približno 17.200 m. V izgradnjo avtoceste so vključeni izgradnja dveh priključkov, avtocestnih mostov, nadvozov, deviacije in kmetijske ceste, nadhodi za divjad in podhodi za dvoživke, dvostransko počivališče, protihrupne zaščitne ovire, zaščitne ograje, zadrževalni bazeni in lovilcev olj ter premestitve ali nove gradnje javnih komunalnih vodov.										
Izvedba operacije:	To je prvi potrjeni t.i. veliki projekt iz Slovenije v novem programskem obdobju (2007-2013), za katerega je bila odločba izdana 23. julija 2008. Gradbena dela so se pričela konec leta 2006, odsek je bil zgrajen in predan prometu avgusta 2008.										
Obveščanje in informiranje javnosti:	Organ upravljanja je v zvezi z obveščanjem javnosti o omenjenem projektu izdal sporočilo za javnost, in sicer ob prejemu odločbe EK o sofinanciranju avtocestnega odseka iz Kohezijskega sklada. Omenjeno sporočilo, ki je priloženo, je bilo objavljeno tudi na spletni strani www.euskladi.si ⁶ .										